

תפלה לימות השנה

כמנהג ק"ק אשכנזים

נוסח סדורי אשכנז המקוריים

ללא שיבושי הצינורה המשכילים והמדקדקים המאוחרים

קהילת פרנקפורט דמיין היתה במאות השנים האחרונות קהילה החשובה ביותר באיזור 'מנהג אשכנז' הישן,
כלומר בדרום-מערב גרמניה. קהילה זו שמרה עד השואה על מנהגי הראשונים האשכנזים בהיקף שאין לו
אח וריע בשום קהילה אחרת בכל אירופה! רוב מנהגי התפלות בסדור זה מק"ק פראנקפורט על
המאין
ושאר קהלות אשכנז ההולכות אחריה: ובו נכללו תפלות של ימי חול, שבת קודש, ראש חודש,
ושלש רגלים וימים נוראים: ועם שאר תפלות הצריכות: לאותן הימים מתחלתן
ועד סופן: הן להקהל הן לחזרת הש"ץ הכל על סדרו ומקומו הראוי לו:
ועם שאר תפלות אשר לפנין בסידורים לא נמצאו:
מנהגים המיוחדים לאשכנזים מבוארים למי
שאינו בקי בהם: ובנייר ודיו אותיות
על צד היופי כאשר עיני
הרואים תחזינה מישרים:

להזכרת

ק"ק באד הומבורג פ' ד' ה'.

1942 - 1335

In Memory Of The Bad Homburg Kehilloh

בשנת: כִּי־גָדוֹל אֶתָּה וְעָשִׂה נִפְלְאוֹת אֶתָּה אֱלֹהִים לְבַדְּךָ:

מסודר ומוגה על ידי הרב שלמה הירץ בן ר' משה וויזענטאל:

by Rabbi Rallis Hermann Wiesenthal

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ד' אֱלֹהֵינוּ שֶׁלֹּא נִחְטָא וְלֹא נִבּוֹשׁ וְלֹא נִכָּלֵם מֵאַבּוֹתֵינוּ! (גמ' ברכות טז:)

מְנַהֵג אַבּוֹתֵינוּ יְנוּ תוֹרָה הִיא! (גמ' מנחות דף ב:)

Version 1.25.5

THIS SIDDUR CONTAINS CONTENT BY BOTH **MACHON MORESHES ASHKENAZ AND K'HAL ADAS YESHURUN JERUSALEM** WHO HAVE GIVEN THEIR COMPLETE PERMISSION FOR USE IN THIS SIDDUR WITHOUT CONFLICT TO THE **CC-BY-SA LICENSE**. **TEFILOH SEFAS YISROEL © 2016** AND SHARED WITH A **CC-BY-SA** (CREATIVE COMMONS BY ATTRIBUTION SHARE ALIKE) **3.0 UNPORTED LICENSE**

[HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG/LICENSES/BY-SA/3.0](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)

סידור זה מוקדש

"הוא היה אומר עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו:

בטל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך:"

מסכת אבות פרק ב', משנה ד'

לזכר ולעילוי נשמות

אדוני אבי מורי

ר' משה בן ר' שלמה וויזענטאל ז"ל

Günter Wiesenthal

נולד בפפד"מ ט' תמוז תרפ"ה

נפטר בשיקגו ט"ו שבט תשנ"ד

אמי מורתי

מרת רות יהודית בת אברהם שיפער ע"ה

Marga Schiffer

נולדת בוואידען כ"ט מנחם אב תר"פ

נפטרת בשיקגו כ"ח שבט תשס"ה

זקנתי

מרת עטה בת ר' אליהו עמריך ע"ה

Herta Emmerich

נולדת בבאד הומבורג כ"ד סיון תרנ"ב

נפטרת בעדמענטען י"א מנחם אב תשמ"ה

זקני

ר' שלמה בן ר' משה וויזענטאל ז"ל

Sally [Rallis] Wiesenthal

נולד בבאד הומבורג כ"ט תמוז תרמ"א

נפטר בסאנטיאגו ט"ו כסלו תש"ד

לכבוד משפחתי היקרה

אשתי

מרת רבקה חנה בת אברהם רבינסון שתחי

Rebbetzin Rebecca Ann Robinson

בני

הב' משה אליהו בן הרב שלמה הירץ וויזענטאל נ"י

Johnathan Caleb Wiesenthal

הב' יעקב תם בער בן הרב שלמה הירץ וויזענטאל נ"י

Jesse Nathaniel Wiesenthal

הב' אברהם יואל חיים בן הרב שלמה הירץ וויזענטאל נ"י

Benjamin Ethan Wiesenthal

הב' יצחק יהודה אהרן בן הרב שלמה הירץ וויזענטאל נ"י

David Samuel Wiesenthal

"נער הייתי גם-זקנתי ולא-ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש-לחם:"

תהלים ל"ז, כ"ה

כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֵין חָטָא בָּא עַל יָדוֹ, כְּדֵי שְׁלֵא יִהְיֶה הוּא בְּגִיחָנָם וְתִלְמִידָיו בְּגֵן עֵדֶן.
שְׁנֵאמֶר: (תהלים ט:י) "כִּי וְלֹא-תֵעָזֵב נַפְשִׁי לְשֹׂאֵל לְאֶתְתֵּן חֲסִידֶיךָ לְרֵאוֹת שְׁחַת:" (גמ'
יומא פז.)

הסידור מלקט ממקורות שונים:

מאנשים ישרים יקרים ומיוחדים

אבי מורי ר' משה בן ר' שלמה וויזענטאל ז"ל

*רבי ומורי דיין משה טורטסקי זצ"ל

מורינו הרב בנימין שלמה המבורגר שליט"א (מכון מורשת אשכנז)

The Machon Moreshes Ashkenaz Website: www.moreshesashkenaz.org

הרב מיכאל פרידמן עמו"ש (חזן ק"ק עדת ישורון ירושלים)

The K'hal Adas Yeshurun Jerusalem Website: www.KAYJ.net

הרב שלמה אליעזר הופמייסטער נ"י (רב הקהילה דק"ק וויען)

נוסח ממתזורים וסדורים אשכנזים המקוריים מדויקים ומובהקים

מחזור לראש השנה ויום הכיפורים (מק"ק הומבורג אן דער הא) 0271

מחזור לשלש רגלים (מק"ק הומבורג אן דער הא) 2271

'מחזור מכל השנה' (מק"ק פרנקפורט דמיין) 2271

סידור 'עבודת ישראל' (זליגמן בער) 8681

סידור 'שפה ברורה' (רדלהיים) 4881

סידור 'שפת אמת' "Gebete den Israeliten" (רדלהיים) 9091

'מנהגי ישורון' לקוט מנהגים של ק"ק קהל עדת ישורון נוא יארק 8891

תורה נביאים כתובים על פי הנוסח והמסורה של כתר ארם צובה (מרדכי ברויאר) 9891

'מחזור רמח"ל' (רבי משה חיים לוצאטו) 5991

סידור 'אזור אליהו' (דוד כהן) 4002

סידור 'תפילה כמנהג ק"ק אשכנזים' (מכון מורשת אשכנז) 0102

'דברי קהלת המסודר' מנהגי תפלות ק"ק פפד"מ (אברהם שלמה בן אריה ליב סולומון) 3102

* TURETSKY, RABBI/DAYAN MORRIS (MOSHE) (22 January 1922-13 September 1993) Having attended grammar school in his native Manchester, he graduated in Oriental Studies at the University of Manchester, received a PhD at the University of Leeds, and in 1949 obtained סמיכה at the Manchester Yeshiva. (He also received סמיכות from 1902-1989) (הרב נחמן שלמה גרינשפן זצ"ל 1878-1961 and 'מנחת יצחק' (דיין יצחק יעקב וויס זצ"ל 1902-1989). He was (1952-1959) Rabbi of Sunderland Hebrew Congregation in Sunderland and (1959-1970) Rabbi at the Central Vilna Synagogue in Leeds, where he served on the בית דין. From (1970-1984) he was Rabbi at the Western Synagogue, and then, until 1991, of the New West End Synagogue. A distinguished Talmudic scholar, he contributed to the London's Jewish Chronicle newspaper, and was involved in updating the Singer's Prayer Book for the centenary of its first edition. He combined his ministry of the Synagogue with teaching at Jews College, where he took the course for Rabbinical Ordination. His pupils, myself included, adored him and held both him and his scholarship in the very highest respect.

"דעו לכם אחי, שנוסח אשכנז נתייסד כל אות ואות על פי רזין עלאין והתפללו בזה הנוסח רבינו שמעון הגדול ורבינו משולם ורבינו גרשון ורש"י וכל בניו בעלי התוספות ותלמידיהם ורבינו אלעזר הרוקח ורבינו שמואל הנביא ובנו ר' יהודה החסיד, אשר כל אחד בפני עצמו היה יודע אותיות שנבראו בהם שמים וארץ ולברוא עולמות ולשנות כל הטבעיים והיה להם עליות כמו לר"ע וחבריו. ומי הוא אשר

מלאו לבו לשנות דבר קטן מנוסח זה אשר הוא מלא אור?" (ר' יצחק אייזיק מקומרנא)

אנחנו, בני אשכנז, זכינו להיות משמרי מסורת התורה הקדומה. אין לנו רשות ליטוש זאת בגלל הנוחות של

”להיות כמו כולם” (יש על מידע חשוב בחיבור ’גדולי הדורות על משמר מנהג אשכנז’). אסתפק פה באחד הציטוטים המפורסמים של רבינו הרא”ש שמיאן לקבל את מסורת ארץ ספרד בה חי עם משפחתו ותלמידיו.

אני מחזיק את המסורת שלנו וקבלת אבותינו ז”ל חכמי אשכנז, שהיתה התורה ירושה להם מאבותיהם מימות החרבן, וכן קבלת אבותינו רבותינו בצרפת, יותר מקבלת בני הארץ הזאת. שו”ת הרא”ש, כלל כ’, ס”י כ’.

גם בדורות האחרונים הקפידו רבותינו להמשיך את מסורת אשכנז, גם מתוך עמדת מיעוט מול בני שאר ארצות, כפי שהעיד החתם סופר מורי ורבותי וחברי ואבותי הקדושים נוחי נפש, ואשר המה חיים עודנו... תהילה לדי’ יתברך ידם רב להם, וגדולים וטובים הם... רוב מנהגם על פי רב עמרם גאון... ורבי יואל, ורבי אפרים בבונא, ובעלי התוספות, ורש”י, ומהר”ם מרוטנבורג, והרא”ש והטור, ומה אאריך בזה... מנהגיהם משונים הרבה מהסכמת רמ”א, כי דבריו נאמרו על מנהג פולניא, והם לא שינו מנהגם הקדום בשביל זה. שו”ת חת”ס החדשות ס”י, י’.

ברוח דברים אלה התבטאו ונהגו כמעט כל רבותינו שבאשכנז, ואנו לא סוטים מפסקיהם והנהגותיהם, אלא שמחים לשמור על המסורת האותנטית הזו, ורואים זאת לעצמנו כזכות גדולה.

מאת מורינו הרב

בנימין שלמה המבורגר שליט”א

We the descendants of Ashkenaz (German Jewry), have merited to be the guardians of the ancient Torah tradition. We do not have permission to abandon this for the convenience of ‘being like everybody else’ (there is important material on this in the book ‘Gedolei HaDoros Al Mishmar Minhag Ashkenaz’). I will suffice here with one of the famous citations of The Rosh (Rabbeinu Osher) who declined to accept the tradition of the Jews of Spain, where he resided with his family and students:

“I hold firmly to our tradition and the legacy of our forefathers, may their memory be for a blessing, the sages of Ashkenaz, to whom the Torah was an inheritance from their ancestors from the days of the destruction of the Temple, and also the tradition of our ancestors and Rabbis the sages of France, more so than the tradition of those of this land [Spain].” (Responsa of The Rosh 20:20)

Also in later generations, our Rabbis were insistent on continuing the tradition of Ashkenaz (Germany), despite their position of then being (numerically) a minority among the greater mass of European Jewry as a whole, as the Chasam Sofer testified:

“My holy teachers and Rabbis and colleagues and holy ancestors, of blessed memory, as well as those who still live with us....blessings to HaShem Yisborach, their hands were great and powerful and they are great and fine.....most of their customs are according to R. Amram Gaon...and R. Yoel, and R. Ephraim in Bonn, and the masters of the Tosefos, and Rashi, and Maharam MiRothenburg, and the Rosh and the Tur, and what shall I continue on about this..... their customs are different to a large degree from the conclusions of the Ramo, because his words were stated according to the tradition of Poland, and they (the Ashkenazim/Germans) did not change their pre-existing customs due to this.” (new responsa of Chasam Sofer 10)

Almost every Sage in Ashkenaz expressed and conducted themselves in a similar manner, and we do not deviate from their Halachic rulings and customs; rather we are happy to watch over this authentic tradition, and regard this for ourselves as a great privilege.

”אמר רב יהודה אמר רב: כל המונע הלכה מפי תלמיד, כאילו גזול מנחלת אבותיו,

שנאמר (דברים לג:ד) ’תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב:

מורשה היא לכל ישראל, מששת ימי בראשית:” (סנהדרין צא:)

השכמת הבוקר

- 3ברכות השחר
9ברכות התורה וסדר הקרבנות

ימי חול

- 14סדר עטיפת הטלית
15סדר הנחת תפלין
16.....פסוקי דזמרה
31קריאת שמע וברכותיה
38שחרית עמידה לחול
48סדר נפילת אפים
54.....הוצאת ספר תורה וברכותיה
65.....שיר של יום
71.....אשרי
72מנחה עמידה לחול
79סדר נפילת אפים
82.....שיר המעלות
83קריאת שמע וברכותיה
88ערבית עמידה לחול
94.....ספירת העמר
96קריאת שמע על המטה

שבת

- 99.....ערובין
100הדלקת נרות לשבת וליום טוב
100קבלת שבת
108.....קריאת שמע וברכותיה לשבת וליום טוב
112ערבית עמידה לשבת
117במה מדליקין
119סדר קידוש בבית הכנסת

126סדר קידוש לליל שבת ויום טוב
129פסוקי דזמרה לשבת וליום טוב
146נשמת כל חי
148קריאת שמע וברכותיה לשבת וליום טוב
156שחרית עמידה לשבת
162הוצאת ספר תורה
174יקום פרקן
178הכנסת ספר תורה
180מוסף עמידה לשבת
189שיר היחוד
191שיר הכבוד
195סדר קידוש של בוקר לשבת ויום טוב
196אשרי ובא לציון
199הוצאת ספר תורה וברכותיה
203מנחה עמידה לשבת ולשבת חול המועד
208ברכי נפשי
211פרקי אבות
228לדוד ברוך למנצח בנגינות
230קריאת שמע וברכותיה
235ערבית עמידה למוצאי שבת
245הבדלה בבית הכנסת
247ברכת הלבנה
249סדר הבדלה בבית

מועדים

254סדר הלל
260מוסף לראש חודש ושבת ראש חודש
266תפלות לשלוש רגלים
269נטילת לולב
270סדר מתנת יד
271מוסף עמידה לשלוש רגלים וחול המועד

277 סדר נשיאת כפים
280 סדר הושענות
283 סדר הושענות להושענא רבא
289 סדר הזכרת נשמות ב'שווארץ שבת'
302 תפלות ראש השנה
304 סדר תשליך
305 סדר תקיעת שופר
308 תפלת מוסף לראש השנה
314 אבינו מלכנו
316 סדר הכפרה ומלכות לערב יום כפור
317 תפלת כל נדרי
318 תפלת יום כפור לערבית ליוצר ולמנחה
324 הזכרת נשמות ביום הכפורים
325 תפלת מוסף ליום כפור
331 תפלת נעילה ליום כפור
335 י"ג מדות
336 סדר חנוכה
338 סדר פורים

ברכות

340 הבינונו
340 ברכת המזון הקצרה
341 סדר ברכת המזון
346 סדר ברכה מעין שלש
347 סדר ברכות

מעגל החיים

349 סדר ברית מילה
353 סדר חול קרייש
354 סדר פדיון הבן
355 סדר תפלת הדרך

356	סדר ברכת אירוסין ונישואין.....
357	סדר שבע ברכות.....

עניני שמחות

359	סדר לוייה.....
366	תפילה בבית האבל.....
368	ברכת המזון בבית אבל.....
369	קדיש דרבנן.....
370	קדיש יתום באותיות אנגלית.....

קריאת התורה

371	סדר הפרשיות למנחה בשבת ולשני וחמישי.....
399	סדר הקריאה לראש חודש.....
399	סדר הקריאה לתענית ציבור.....
400	הפטרה לתענית ציבור.....
400	סדר הקריאה לחנוכה.....
403	סדר הקריאה לפורים.....
403	סדר הקריאה לחול המועד פסח.....
406	סדר הקריאה לתשעה באב.....
406	הפטרה לתשעה באב.....
408	סדר הקריאה לחול המועד סכות.....

A Tribute To The Bad (Pronounced Bahd) Homburg Kehilloh

A Brief History Of The City Of Bad Homburg And It's Jewish Residents	II	
Bad Homburg Historical Time Line 1335-1942 / 2012 -	XII	
Memorial For Bad Homburg Rabbonim And Chazzonim	XVIII	
The Commemoration Plaque for Bad Homburg's Jewish Soldiers Slain In World War I	XIX	
A Memorial to Bad Homburg Jews Deported From The City In 1942-1943	XX	
A Tribute To Jews Who Originated From Bad Homburg Who Died In Churban Europe	XX	I
The Bad Homburg Minhag	XXII	

A The Torah Legacy From The Land Of Israel to Ashkenazic Lands

B The Migration of Torah Tradition from the Land of Israel to Ashkenazic Lands	X
--	---

C	Types Of Customs	XV
D	The Boundaries Of Minhag Ashkenaz	XX
E	The Significance Of Minhag Ashkenaz	XXI
F	Polish Customs In The Ramo's Writings	XXIV
G	Guardians Of Minhag Ashkenaz	XXV
H	The Community Of Frankfurt - Stronghold Of Minhag Ashkenaz	XXVII
	Siddurim (Prayer Book Texts)	XXX

Jüdisch - Deutsch

	German-Jewish Words And Phrases	XXXIV
	Vom Geistlichen Stand - Spiritual Terms	XL

Piyutim

	The Recitation Of Piyutim	XLI
	Piyut Curiosities by Rabbi Yirmiyahu Kaganoff	XLIV

Various Ashkenazic Customs

	כף הכינוי	L
	קויף מערובית	L
	חטף פתח תחת הרי"ש	LI
	Payos/Beard	LI
	Swaying During Tefilloh	LII
	Ashkenazic Tradition	LII
	Nitel Nacht	LIII
	The Titles Chover and Moreinu	LIV
	Yekke or Jecke - The German Jew	LIV
	Placement Of The Omud And The Almemor (Bimoh)	LV
	Collecting Tzedokoh	LVI
	תפילות ובקשות לפני התפלה	LVI
	זמני מנחה וערבית	LVI
	The Definition of Oren	LVI
	The Spinholz Sabbath	LVII
	Four Methods Of Reciting Tehillim	LVIII
	The Proper Way To Wear A Tallis	LIX
	A Tallis And Hat On One's Head During Tefilloh	LX

The Sharing of Sephardic And Ashkenazic Customs	LXII
Various Sefiroh Customs	
The Sixteen Customs Of Sefiroh Mourning Observance	LXIII
Minhag Ashkenaz And Recent Lag B'Omer Innovations	LXV
The Make Up Of Kaddish and Borachu By The Individual	LXVI
The Development Of Kaddish Yosom - Fundamentals And History	LI
The Contemporary Confusion about the Kaddish after Kerias HaTorah	LX
Further Comments About The Form And Function Of The Kaddish	LXI
ספר גשר החיים פרק ל - הקדיש	LXIII
The Pronunciation Of The "Cholim" Vowel	LXV
The Proper Recitation Of The Shem HaShem	LXIX
הטעמים בספרי תהלים, משלי, איוב	LXX
A Brief History Of German Jews In Chicago, Illinois	LXXII
MY Family Customs, Memoirs and Traditions	LXXVIII

"רב מתנה אומר... תחת אשר לא-עבדת את-יי אלהיך בשמחה ובטוב לבב' (דברים כח: מז)

איזו היא עבודה ש... בשמחה ובטוב לבב? הוי אומר זה שירה!" (מסכת ערכין יא)

מלבד האיסור ההלכתי של שינוי ניגונים קדומים, המובא להלכה ברמ"א או"ח סי' תרי"ט, יש הבדל איכותי בין הניגונים של בני אשכנז לניגונים 'חזנות' מזרח אירופית ושירה חסידית.

א. אצלנו נאסרה באופן חמור כפילת מילים בתפילה. בחזנות של מזרח אירופה לא תמיד מקפידים על כך.

ב. השירה שלנו כמעט תמיד מקפידה על התאמה למילים של התפילה. בנגינה החסידית לעתים קרובות מאוד, אין קשר בין הניגון לבין המילים

ודאי ניתן למצוא פה ושם איזשהו ניגון חסידי שהוא 'מהודר' גם לפי הדרישות האשכנזיות, אבל ברגע שתינתן דריסת רגל לניגונים אלה בבתי הכנסת שלנו, יחדרו אליהם גם ניגונים שונים ובעייתיים, לפי טעמו של כל חזן וציבור. משום 'לא פלוג' רצוי מאוד להמנע מניגונים אלה, כפי שנמנעו מהם אבותינו.

יש במורשת אשכנז אלפי ניגונים, מהם יפים ומפוארים ביותר, שלא נוצלו עדיין בהיותם טמונים בספרי תוים ובהקלטות נידחות. במקום להשתמש במוזיקה פופוליסטית, מוטלת עלינו חובה מוסרית להחזיר עטרה ליושנה ולהחיות את האוצר המוזיקלי הנפלא שלנו.

מאת מורינו הרב

בנימין שלמה המבורגר שליט"א

In addition to the halachic prohibition of changing early melodies, brought down in the Ramo Orach Chaim 619, there is a qualitative difference between the niggunim of Bnei Ashkenaz and the 'chazonus' of Eastern Europe and Chassidic song.

I

Among us the repetition of words in tefillah is strongly prohibited. In Eastern European Chazonus they are not always particular on that.

J

Our song almost always is carefully matched to be in harmony with the words of the tefillah. In other songs, very often there is no connection between the melody and the words.

Certainly it is possible to find, in places, a Chassidic song that is exemplary even according to our demanding standards. However, once such niggunim are allowed in our synagogues, there would descend upon them various others as well, including truly problematic ones, according to the tastes of individual chazonim and congregations. For the reason of 'lo ploog' (not differentiating between similar-appearing things to afford extra protection), it is very desirable to refrain from these songs, as our forefathers refrained from them.

There are, in the Ashkenazic heritage, thousands of songs, some exceedingly nice and beautiful, that haven't been put to use yet, being hidden in books of musical notation and isolated recordings. Instead of using the currently popular music, there is a moral obligation upon us to return the crown to its place and to revive our wondrous musical heritage.